de wereld

6
Sovjet-kwaliteit
Moskou viert 80 jaar trolleybus

14
Iedereen is hier mooi
Super stijlvol Kopenhagen

Tacloban moet verder

NA DE STORM

Bijna twee weken na de tyfoon die hun stad **Tacloban** verwoestte, begint de familie Gonzalez met opruimen. In hun achtertuin liggen, behalve heel veel puin, ook nog altijd lichamen.

tekst EEFJE RAMMELOO foto's MARIËLLE VAN UITERT

Hij had niet gedacht dat het water zo hoog zou komen. Natuurlijk, er was al eens eerder een vloedgolf geweest, maar dat was twintig jaar geleden. Die kwam tot zijn middel. Maar dat ze nu zelfs naar de tweede verdieping van het huis van zijn broer moesten vluchten, dat had Faustino Gonzalez niet zien aankomen. De kinderen van zijn broer rennen rondom een poel met bruin water. Hun kleren zijn schoon, nog geen winkelhaak te zien. Het haar van Jessica (6) is nog nat van de wasbeurt van zojuist. Over een elektriciteitskabel hangt de was te drogen. Mark Jason (7) vertelt hoe bang hij was toen ze in het kleine, betonnen gebouwtje schuilden. De wind gierde en het water kwam steeds hoger te staan. Er was paniek: "We huilden en gilden," zegt hij. Waar nu de poel is, stond zijn huis.

Bijna twee weken na de tyfoon die de Filipijnen, en vooral de stad Tacloban, zo zwaar trof, is het tijd om op te ruimen. Beetje bij beetje. De lichamen die op straat

lagen, in het zicht, zijn geborgen. "Kom!" zegt Mark Jason. Samen met zijn oom en een schare neefjes en nichtjes gaat hij ons voor naar een blauw, verwrongen dak van golfplaten. Het is het dak van het restaurant dat tussen het betonnen gebouwtje van zijn familie en de zee stond. Het restaurant was van een Duitser en zijn Filipijnse vrouw, die allebei veilig in het buitenland zitten.

Gonzalez was met zijn kinderen alvast begonnen met opruimen van de immense puinhopen die het water en de wind hadden veroorzaakt. Mark Jason klimt het dak op en wijst naar een hoekje tussen de dakplaten. We zien een arm en een bovenlichaam, bruin en donkerblauw gekleurd. Het onderlichaam verdwijnt onder de ondefinieerbare puinhoop.

"Ik heb het gemeld bij de autoriteiten," zegt Gonzalez. "Als ze het lijk niet snel komen weghalen, halen we het eruit en leggen we het in een plastic zak aan de weg. Dit is niet veilig voor de kinderen." Het is niet het enige lichaam dat hij tegenkwam. Een paar meter verderop ligt er nog een. Gonzalez heeft de zakken van de overledene leeggemaakt en de inhoud er ter identificatie naast gelegd.

Hij hoopt dat er snel één van de pick-uptrucks die de straten van Tacloban afstruinen, voor zijn huis stopt. De trucks liggen vol met zwarte en witte zakken. Sommige lichamen zijn geïdentificeerd, andere niet. Ze verdwijnen in een massagraf.

De familie Gonzalez heeft de storm ook niet ongeschonden doorstaan. Een nicht (50) en twee zwagers (38 en 30) worden nog vermist. Tante Rebecca Daa zit voor het huis. Haar man Raoul (55) is voor haar ogen gestorven tijdens de storm. Het puin raasde door de lucht. Hij zwom van hun huis aan de overkant van de weg naar het betonnen appartementencomplexje, en een stuk golfplaat raakte hem recht achter zijn oor. Met haar hand wijst ze aan hoe de plaat hem trof. Dan wellen de tranen op en brengt ze een roze handdoekje naar haar gezicht.

In haar kamertje op de galerij zit Maria Gonzalez (38). Ze moet deze maand bevallen van haar zesde kind. Nu, na de storm en de vloedgolf, deelt ze de galerij met vier andere families, dertig mensen alles bij elkaar. De kamertjes van zo'n zes vierkante meter zijn keurig aangeveegd. In een hoek ligt een opgevouwen zeil van UNHCR. Daar slapen ze op. Marilou (36), de moeder van de kleine Jessica, laat zien wat ze kon meenemen toen ze met haar moeder en zoontje Martin (1) werd geëvacueerd uit Pleasantville, een van de zwaarst getroffen wijken van de stad. Martin, een schattig jongetje met kuiltjes in zijn wangen, kruipt in zijn blootje op haar schoot. Van de overheid kreeg ze een plastic doos om spullen in te doen.

Ze maakt zich vooral zorgen om de toekomst. "Ik ben een alleenstaande moeder, mijn man was al overleden. Ik heb werk nodig. Nu ben ik mijn huis ook nog kwijt." Haar kinderen hebben gelukkig niets aan het drama overgehouden. "Martin had diarree en hij moest overgeven. Maar volgens de Maleisische dokter had hij gewoon wat vervuild water binnengekregen."

Schoon water is er inmiddels voldoende. Gonselito Gonzalez komt net aanlopen met een nieuwe jerrycan water. De pomp van de gemeente is weer aangesloten. Voedsel is een groter probleem. Hij maakt een witte zak open. "Dit hebben we gekregen. Zes blikjes sardientjes, vijf blikjes corned beef en vier kilo rijst." De familie maakt nu nog maar twee keer per dag rijst klaar in plaats van drie keer. Op de galerij staat een wok klaar met gebakken rijst. Een paar stukjes ui schemeren erdoorheen. Maar kijk wat in het water dreef!" In de hoek van het kamertje staan in plastic verpakte dozen noedels.

Buiten spelen de kinderen met een paar varkens die de tragedie overleefden. De familie Gonzalez kan nog lachen. Ondanks alles.

'Als ze het lichaam niet snel komen ophalen, leggen we het in een plastic zak aan de weg'